

El retorn de l'Estat

JOAN TAPIA

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 20.01.09

El 5 de març de 1933, l'endemà de ser proclamat president, Roosevelt va tancar els bancs per frenar el pànic. Barack Obama no ho farà. Per això el Senat ha autoritzat l'ús immediat de 350.000 milions de dòlars (la meitat dels aprovats al mes d'octubre). I hi recorrerà amb rapidesa perquè el pla Paulson ha evitat la catàstrofe però no ha encarrilat la crisi bancària ni, molt menys, ha aconseguit que el crèdit torni a la normalitat.

Ho vam veure la setmana passada amb el que va passar en els dos grans bancs. El Citi, que ja ha tingut una injecció de capital públic de 45.000 milions de dòlars i garanties estatals sobre els seus crèdits per més de 200.000 milions, va anunciar grans pèrdues l'any 2008 i la desagregació dels seus negocis. El Bank of America va rebre una altra injecció de 20.000 milions (de manera que ja en suma també 45.000) i garanties de 100.000 milions sobre els actius comprats a Merrill Lynch. Com treure dels bancs els actius tòxics (fet que Paulson no va saber fer) és la primera tasca. Mesures atrevides, com ara la nacionalització temporal, ja no es descarten. El premi Nobel Krugman advoca per aquesta mesura. I que Geithner encara no sigui secretari del Tresor --impostos no pagats quan va treballar per a l'FMI han endarrerit la nominació-- és una complicació.

Però la banca és només el primer. El més decisiu és sortir de la pitjor recessió des del 29. I Obama recorrerà a les receptes de Keynes i a la praxi de Roosevelt. La rebaixa dels tipus d'interès (tesi de Friedman) ja s'ha vist insuficient. Ara l'Estat, que no ha de ser el principal agent

econòmic, serà clau per aconseguir que l'economia de mercat torni a la normalitat. ¿Com? Carregant la bomba amb un pla d'estímul de 825.000 milions basat en la inversió pública i, en menor grau, en retallades fiscals a les famílies amb menys de 200.000 dòlars anuals. I el pla serà aprovat pel Congrés però amb problemes i tripijocs. Primer, perquè el dèficit públic (abans de l'estímul) ja és del 8,2% del PIB (una qüestió sobre la qual Solbes ha de reflexionar). Segon, perquè no tots els demòcrates són entusiastes, molts republicans són contraris i els demòcrates dominen les càmeres ma non troppo. Obama no ho té fàcil i pot xocar amb la ideologia dominant. El seu gran actiu és que el recolzen el 80% dels americans.